

DRAMMEN KOMMUNE

UTSKRIFT AV MØTEBOK / Bystyret

Saksnr:	0007/05	Saksbeh.	Theis Juel Theisen
Arkivsaksnr.	04/04983-016	Org.enhet	Utviklingstjenesten
Møtedato	25.01.2005	Utvalg	Bystyret

FRAMTIDAS KOMMUNE- OG REGIONSTRUKTUR

Vedtak:

Bystyret slutter seg til arbeidsgruppens anbefaling slik den framgår av saksframlegget.

Behandling:

Rune Kjeldsen (SV) fremmet følgende forslag:

"SV anbefaler at Drammen kommune kommer med følgende signaler som innspill til KS prosjekt "Framtidens kommunestruktur – kommuner med ansvar for egen utvikling.

Drammen kommune ønsker primært en kommunestruktur basert på at det i samarbeid med andre kommuner bygges opp en forvaltningsmessig enhet som reflekterer at Drammensområdet utgjør Norges 5. største byregion. Drammen kommune er åpen for slikt samarbeid med nabokommunene på likeverdige vilkår.

SV anbefaler videre at Drammen kommune kommer med følgende signaler som høringsinnspill til KS' rapport "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge (KOU 2004:1) og som foreløpig høringsinnspill til Distriktskommisjonens rapport "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" (NOU 2004:19):

Den regionale forvaltning er i dag delt mellom fylkeskommunen, som er styrt av folkevalgte, og ulike statlige regionale etater. Dagens statlige regionale organisering er byråkratisk og preget av uryddig geografisk inndeling, uklar arbeidsdeling mellom ulike instanser og et klart demokratisk underskudd.

Regionalisering er å desentralisere og delegere oppgaver, ansvar og ressurser fra staten til regionalt folkevalgt nivå. Drammen kommune vil støtte en forvaltningsreform der det regionale folkevalgte nivå videreutvikles, samtidig som folkestyret styrkes på bekostning av embetsverket. Det regionale tiltaks- og utviklingsarbeidet, samt utviklingen av offentlig infrastruktur må samles og koordineres på en bedre måte som grunnlag for næringsutvikling, verdiskaping og bosetting. Dette innebærer at både politikktutforming, planlegging og virkemidler knyttet til samferdsel, næringsutvikling, kultur, utdanning og kompetansebygging i betydelig grad desentraliseres fra statlig nivå til regionalt folkevalgt nivå.

Den regionale utviklingspolitikken vil i framtida være så viktig for menneskenes liv og virke at denne myndigheten må forankres i ett organ som er direkte valgt av folket. Dette er i samsvar med de demokratiske tradisjoner i Norge. Fylkeskommunene har i dag ansvaret for den regionale utviklingspolitikken, men har ikke fått tilstrekkelige virkemidler til oppgaven. Dagens fylkeskommuner er for små for denne oppgaven, særlig etter at staten tok over sykehusene ble dette tydeligere. Ansvaret for den regionale utviklingspolitikken må derfor forankres i større regioner. Regionene må få betydelig makt og myndighet, gjennom overføring av oppgaver fra statlige organer og gjennom overføring av oppgaver som nå utføres av fylkeskommunen og fylkesmannsembetet.

Målet for regionalpolitikken er å opprettholde bosettingen i alle deler av landet og utvikle myndige og robuste regioner. Utvikling av myndige og robuste regioner krever koordinert satsing på samferdsel, kunnskap, kultur, internasjonalisering, miljø, overordnet fysisk planlegging og nyskaping i næringslivet.

Drammen kommune mener:

- Store deler av samferdselspolitikken overtas av regionene i tillegg til det de har ansvaret for i dag. Det gjelder støtte til kollektivtrafikken, som overføres fra Staten og fylkeskommunene. Det gjelder også planlegging og utbygging av veier, gjennom overføring av Regionvegkontorene og statens veibevilgninger. Regionene må også få innflytelse når det gjelder flyplasser og havnestruktur. På dette grunnlag må hver region få mulighet til å utvikle en helhetlig samferdselspolitikk.
- Regionene må spille en viktigere rolle i kulturpolitikken.
Skillet mellom nasjonale og regionale kulturinstitusjoner bør etter hvert viskes ut, og kulturinstitusjonene i de forskjellige regionene må likestilles når det gjelder finansiering. Det er behov for en sterkere satsing på kulturformidling innenfor regionene.
- Det regionale ansvaret for ressurs, miljø og fysisk planlegging overføres fra Fylkesmannen til regionene, gjennom overføring av den myndighet som tilligger Miljøvernavingene og Landbruksavdelingene hos fylkesmannen.
- Det regionale apparatet for Innovasjon Norge, de deler av landbruksstøtten som forvaltes av fylkesmannen, deler av arbeidsmarkedsetatens ansvar (ikke formidling) overføres til regionene.
- Regionene beholder fylkeskommunens ansvar for videregående skole og utvikler disse som et virkemiddel i den regionale kompetansepolitikken. Regionene må også kobles tettere til universiteter og høyskoler og må få adgang til å velge de eksterne representantene til styrene. En del av veksten i midlene til forskning fordeles av regionene til bedrifter og forskningsmiljøer, som et virkemiddel i en regional utviklingspolitikk
- Regionene bør også få overført ressurser fra de deler av "den store regionalpolitikken" (landbruksstøtte, gradert arbeidsgiveravgift) som av ulike grunner kan bli endret.
- Spesialisthelsetjenesten må få en demokratisk forankring underlagt og eid av de nye regionene.

Antall regioner:

Hvor mange regioner landet trenger avhenger av hvilke oppgaver som skal løses på regionalt nivå. Drammen kommune ser for seg at en demokrati- og styringsreform vil kreve at antall regioner bør maksimalt være halvparten av dagens fylker. Inndelingen i regioner må skje gjennom en prosess der både kommunene og dagens fylkeskommuner deltar. Størrelsen på den enkelte region må tilpasses slik

at den kan ha reell koordinering og kraft i utviklingsarbeidet i området. Det må bli et bedre samspill mellom by og land. For at regionen skal kunne fungere som en funksjonell enhet, må også avstander og tilhørighet vektlegges om det skal være mulig å utvikle samspill i regionen. "

Tore E. Hansen (AP) fremmet sitt forslag fra formannskapet:

"AP fremmer følgende forslag til ny kommunestruktur basert på arbeidsgruppens anbefaling:

1. AP støtter punkt 1
2. AP går ikke inn for punkt 2
3. AP går inn for et 3. nivå med færre og bærekraftige regioner til erstatning for dagens fylkeskommuner
4. AP vil først og fremst utvikle samarbeidet i Vestregionen og viser i den forbindelse til vårt forslag i sak 301/04 i formannskapet".

Votering:

Forslaget fremmet av Rune Kjeldsen fikk 6 (5SV,1V) stemmer og falt.

Innstillingens pkt. 1.1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens pkt. 1.2 ble vedtatt med 29 (14H, 10FRP,3DB, 2KrF) mot 20 (14AP, 5SV,1V) stemmer.

Innstillingens pkt. 2.1 ble vedtatt med 29 (14H, 10FRP,3DB, 2KrF) mot 20 (14AP, 5SV,1V) stemmer som ble avgitt for Tore E Hansens forslag pkt.3.

Innstillingens pkt. 2.2 ble vedtatt med 29 (14H, 10FRP,3DB, 2KrF) mot 20 (14AP, 5SV,1V) stemmer som ble avgitt for Tore E. Hansens forslag pkt. 4.

Alle forslag i saken er en del av Drammen kommunes høringsuttalelse og følger saken til KS.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Theis Juel Theisen

Arkiv: 002

Arkivsaksnr.: 04/04983-014

Dato: 11.1.2005

FRAMTIDAS KOMMUNE- OG REGIONSTRUKTUR

INNSTILLING TIL FORMANNSKAPET/BYSTYRET:

Ordførers innstilling:

Bystyret slutter seg til arbeidsgruppens anbefaling slik den framgår av saksframlegget.

Tore Opdal Hansen

Ordfører

Saksutredning:

Hensikt

Hensikten med saken er å drøfte ønsket framtidig kommunestruktur og regionstilknytting for Drammen, med tanke på å formulere kommunens innspill til KS' prosjekt "Framtidens kommunestruktur – kommuner med ansvar for egen utvikling", høringsinnspill til KS' rapport "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge (KOU 2004:1), samt foreløpig høringsinnspill til Distriktskommisjonens rapport "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" (NOU 2004:19).

Arbeidsgruppas anbefaling

I forbindelse med saksforberedelsene har ordfører Tore Opdal Hansen ledet en arbeidsgruppe bestående av gruppelederne i bystyret; Freddy Hoffmann, Johan Baumann, Tore E. Hansen, Rune Kjeldstad, Terje Vegard Kopperud, Odd Gusrud og Gunnhild Ramm Reistad.

Arbeidsgruppa anbefaler at Drammen kommune kommer med følgende signaler som innspill til KS' prosjekt "Framtidens kommunestruktur – kommuner med ansvar for egen utvikling":

1.1 Drammen kommune ønsker primært en kommunestruktur basert på at det i samarbeid med andre kommuner bygges opp en forvaltningsmessig enhet som reflekterer at Drammensområdet utgjør Norges 5. største byregion. Drammen kommune er åpen for slikt samarbeid, i første rekke med de kommuner Drammen har felles grenser med.

1.2. Drammen kommune ønsker sekundært en løsning der Drammen by får én reguleringsmyndighet gjennom en begrenset justering av grensen mot Lier kommune som beskrevet i utredning fra Asplan Viak datert 21.12.04.

Arbeidsgruppa anbefaler videre at Drammen kommune kommer med følgende signaler som høringsinnspill til KS' rapport "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge (KOU 2004:1) og som foreløpig høringsinnspill til Distriktskommisjonens rapport "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" (NOU 2004:19):

2.1 Som regional plattform ønsker Drammen kommune primært å inngå i et styrket samarbeid i Stor-Osloregionen. Dersom et direkte folkevalgt regionalt nivå opprettes, er det enighet om at det må komme som en konsekvens av at statlige avgjørelser skal flyttes nærmere den enkelte kommune.

2.2 For Drammen vil Samarbeidsalliansen for Osloregionen og Vestregionssamarbeidet være viktige arenaer.

Bakgrunn

KS har etablert prosjektet "Framtidens kommunestruktur – kommuner med ansvar for egen utvikling" (kommunestrukturprosjektet), der kommunene utfordres til å debattere hensiktsmessigheten ved egne kommunegrenser. Målet er å få frem lokale holdninger og forslag i forhold til alternativer til dagens kommunestruktur. Prosjektet har bedt om et endelig innspill innen 1. mars 2005.

Parallelt med kommunestrukturprosjektet har KS også etablert et eget regionprosjekt, "Framtidens regioner", som skal "avklare forutsetningene for etablering av vekstkraftige og selvstendige regioner som kan styrke samfunns-, nærings- og demokratiutviklingen i alle deler av landet". Rapporten "Sterke

regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge (KOU 2004:1) er sendt på høring til alle kommuner og fylkeskommuner med frist for uttalelser satt til 1. februar 2005 (vedlegg 1).

Distriktskommisjonen har sendt sin rapport: "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" (NOU 2004:19) ut på høring til kommunene. Frist for uttalelser knyttet til framtidig fylkes- og kommunestruktur er 14. oktober 2005 (vedlegg 2)¹.

Tidligere saker

Bystyret behandlet 31.8.04 (sak 70/04) "Framtidens kommunestruktur – kommuner med ansvar for egen utvikling". I forbindelse med behandlingen ble ordfører gitt ansvaret for å følge opp arbeidet med å avklare Drammen kommunes holdning til eventuelle endringer i kommune- og regionstrukturen.

I notat til formannskapet, "Kommune- og regionstruktur – videre prosess/debatt", datert 22.9.04, ble et utvalg alternative regions- og kommuneinndelinger skissert som grunnlag for debatt.

Formannskapet behandlet 16.11.04 (sak 301/04) "Framtidens kommunestruktur – drøftingssak", og det ble der vedtatt at det videre arbeid i forhold til framtidig kommune- og regionstruktur skulle følges opp gjennom følgende punkter:

- Som innspill til KS' kommunestrukturprosjekt utarbeides en sak til Bystyret i januar med forslag til uttalelse om ønsket kommunestruktur og regional tilknytning for Drammen. Saken baseres på de vurderinger som ligger i dette dokumentet samt formannskapets føringer.
- I forbindelse med bystyresaken gjennomføres en faglig utredning av hva som vil kunne være naturlige framtidige grenser for Drammen by.
- Gjennom bystyresaken behandles også høringsinnspill i forhold til KOU 2004:1 "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge".
- Bystyresaken vil være førende i forhold til høringsinnspill knyttet til framtidig fylkes- og kommunestruktur knyttet til NOU 2004:19 "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk".
- Det utarbeides en foreløpig rapportering om aktuelle inndelingsalternativer til KS' kommunestrukturprosjekt med utgangspunkt i de vurderinger som ligger i denne sak og formannskapets føringer.
- Det foreløpige innspillet til KS sendes i kopi som innspill til prosessene i Vestregionssamarbeidet og Rådet for Drammensregionen

Prosess i Vestregionssamarbeidet og Rådet for Drammensregionen

Innenfor Vestregionssamarbeidet er det lagt opp til felles drøftinger med utgangspunkt i medlemskommunenes innspill i forhold til kommune- og regionsstruktur. Styringsgruppen i Vestregionssamarbeidet har i denne forbindelse fått utarbeidet et eget drøftingsnotat som fokuserer på de muligheter og utfordringer som ligger i videre utvikling av Vestregionssamarbeidet (vedlegg 3).

Rådet for Drammensregionen behandlet KS' kommunestrukturprosjekt i møte 8.11.04. Rådet vedtok en uttalelse og drøftet iverksettelse av ulike tiltak som kan stimulere prosessen i Drammensregionen. (vedlegg 4).

---

¹ KRD opererer med to høringsfrister i forhold til Distriktskommisjonens rapport, frist for innspill knyttet til vurdering av fylkeskommunes rolle som regional utviklingsaktør er 14. januar 2005.

Grunnlag og hjelpemidler

Knyttet til Drammen kommunes arbeid med å vurdere regions- og kommunestrukturen er følgende hjelpemidler i form av utredninger og grunnlagsnotater utarbeidet:

- "*Fakta og vurderinger omkring kommunestruktur i Buskerud*". Rapport fra Telemarkforskning datert 29.10.04. Rapporten er utarbeidet etter bestilling fra kommunestrukturprosjektets prosjektgruppe i Buskerud (vedlegg 5).
- "*Alternative kommuneinndelinger og regionstilknytninger for Drammen kommune*". Grunnlagsnotat fra rådmannen datert 3.11.04 (vedlegg 6)
- "*Grunnlag for høringsuttalelse* datert 13.12.04. Notat utarbeidet av KS i Buskerud og Telemark i forbindelse med høringsprosessen knyttet til KOU 2004:1, "Sterke regioner", og Distriktskommisjonens rapport. Notatet er utarbeidet som et hjelpemiddel for kommunene knyttet til at KS har anbefalt en felles høringsprosess (vedlegg 7)
- "*Alternativer for framtidig kommunestruktur i Drammensregionen*". Utredning fra Asplan Viak datert 21.12.04. Utredningen er gjort etter bestilling fra Drammen kommune i tråd med formannskapetets føringer gitt gjennom behandling av drøftingssak 16.11.04 (vedlegg 8)
- "*Drøftingsnotat fra KS Buskerud* datert 30.12.04. KS' prosjektgruppe i Buskerud har sammenstilt et notat om aktuelle alternativer til dagens kommunestruktur og problemstillinger man anser som relevante i forhold til kommunenes vurderinger og endelige innspill til prosjektet (vedlegg 9). Notatet, som er utarbeidet på grunnlag av kommunenes foreløpige innspill samt Telemarkforsknings rapport omtalt over, beskriver ulike former for organisering ved kommunesamarbeid eller sammenslutning.

Nabokommuner – behov for prosess

Kommunene er utfordret av KS til å drøfte aktuelle inndelingsalternativer i forhold til dagens kommunestruktur. Erfaring viser klart at realisering av endringer i kommunestrukturen og kommunesammenslåinger må være basert på en felles og god prosess mellom de involverte parter. For Drammen, som største kommune i sin region, ligger det en spesiell utfordring knyttet til å etablere grunnlag for dialog med nabokommunene uten at det blir oppfattet som en trussel. Grunnlaget for en god prosess er at man har eller maktet å bygge den nødvendige tillit mellom de parter som skal føre dialogen.

En uheldig prosess vil kunne medføre at samarbeidsklimaet mellom Drammen og de øvrige kommunene i Drammensregionen, som er styrket betydelig i de senere år, igjen svekkes. Arbeidsgruppen mener det er naturlig å ha perspektiv på at vesentlige endringer i kommunestrukturen representerer en meget usikker framtid, mens samarbeidet med nabokommunene er en nødvendig realitet som bør utvikles og styrkes kontinuerlig.

En offensiv holdning til å etablere felles prosesser og dialog med nabokommunene vil kunne være sårbar med hensyn på hvordan Drammens initiativ oppfattes av nabokommunene. En mer avventende holdning vil kunne være mindre risikofylt i forhold til å skape motkrefter. Det bør derfor legges til grunn at Drammen ikke aktivt initierer prosesser i forhold til nabokommunene, men at det signaliseres en prinsipiell holdning og stor vilje til å gå i dialog dersom byens nabokommuner selv tar initiativ til dette. I en slik sammenheng må Drammens holdning til konkrete løsninger uttrykkes på en måte som balanserer i forhold til ønsket om å fremstå som åpne for dialog.

Kommunestruktur

KS har gjennom sitt kommunestrukturprosjekt som målsetting å stimulere til lokale innspill og debatt knyttet til aktuelle inndelingsalternativer som virkemiddel for å møte dagens og framtidens utfordringer for kommunene.

Sentrale kriterier i en vurdering av aktuelle inndelingsalternativer er konsekvensene for:

- Innbyggerne/brukerne, herunder tjenestekvalitet, rettsikkerhet, deltakelse, identitet mv.
- Kommunens størrelse og evne til å produsere tjenester og gjennomføre tiltak på en god og effektiv måte
- Kommunens funksjonalitet og evne til å møte framtidige utfordringer knyttet til økt internasjonalisering, behov for næringsmessig omstilling og utvikling mv.

I bakgrunnsnotatet fra rådmannen (vedlegg 6) beskrives fire alternative utviklinger av kommunestrukturen i Drammensregionen:

1. Samarbeid/storkommune med åtte kommuner, dvs en enhet som tilsvarer det som dag er Rådet for Drammensregionen.
2. Samarbeid/storkommune med fem kommuner, dvs. Drammen og fire nabokommuner.
3. Samarbeid/storkommune med tre kommuner som omfatter bybåndet fra Lierstranda til Mjøndalen.
4. Videreføring av Drammen kommune, men med justerte grenser slik at byen Drammen får en mer naturlig avgrensing.

Alternativene 1, 2 og 4 er nærmere vurdert i utredningen fra Asplan Viak (vedlegg 8).

Telemarksforskning påpeker i sin rapport (vedlegg 5) at også en sammenslåing av kommunene Lier og Drammen framstår som et nærliggende alternativ.

Drammen kommune har med sine ca. 57.000 innbyggere allerede en størrelse som legger til rette for en rasjonell utvikling i forhold til de fleste av dagens oppgaver innen tjenesteproduksjon og i forhold til styring og administrasjon. Drammen kommune vil også fortsette å være blant landets større kommuner selv om det skulle bli gjennomført omfattende kommunesammenslåinger ellers i landet.

Arbeidsgruppas vurdering er imidlertid at Drammen kommune vil være tjent med at det i samarbeid med andre kommuner bygges opp en forvaltningsmessig enhet – dvs. en storkommune i en eller annen form² - som reflekterer at Drammensregionen utgjør Norges 5. største byregion. Til grunn for vurderingen ligger at etablering av en storkommune i Drammensregionen vil svare opp reelle behov og muligheter i forhold til hvordan man kan ivareta kommunenes ansvar og oppgaver på en mer hensiktsmessig måte. Dette kan blant annet leses ut av antallet interkommunale selskaper og samarbeid som allerede er etablert i regionen (vedlegg 10). En slik storkommune vil også være bedre rustet til å overta ansvar for videregående opplæring og andre oppgaver som per i dag ligger til fylkeskommunen. Og en storkommune vil som samfunnsutvikler kunne ha bedre forutsetninger for å sikre helhetlige perspektiver, og ha større tyngde som strategisk aktør på regionalt og nasjonalt nivå.

Det må anses usikkert i hvilken grad et det er vilje i regionen til å gå inn i prosesser som på sikt kan ende i konkrete kommunesammenslutninger og etablering av en storkommune. Arbeidsgruppens vurdering er i slikt perspektiv at det vil være ønskelig å skape grunnlag for en mer helhetlig og optimalisert håndtering av overordnet areal-, transport og næringsutvikling av byen Drammen. En

---

² Vedlegg 9 beskriver ulike mulige måter en slik forvaltningsmessig enhet kan bygges opp på.

justering av kommunegrensene mellom Lier og Drammen som beskrevet i Asplan Viaks utredning (vedlegg 8) vil kunne bidra til dette.

Regionstilknytning

I tillegg til Drammensregionen og dagens fylkeskommune er Drammen kommune per i dag omfattet av tre regionale enheter/samarbeidsarenaer:

- Stor-Osloregionen: Samarbeidsalliansen for Osloregionen ble formalisert i desember 2004, og omfatter 47 kommuner og 2 fylkeskommuner.
- Vestregionen: Vestregionsamarbeidet omfatter per i dag, i tillegg til Drammensregionen og Asker/Bærum, også Ringeriksregionen.
- BTV: Gjennom BTV-samarbeidet er storfylket formalisert som en forsøksordning mellom fylkeskommunene Buskerud, Telemark og Vestfold.

Arbeidsgruppens vurdering er at Drammen primært vil være tjent med et styrket samarbeid i Stor-Osloregionen. Dette er en funksjonell region der bedre samordning av felles interesser kan styrke utviklingen av en konkurransedyktig region. Drammensregionen har sin primære tilknytning til hovedstadsområdet, og statistikken viser tydelig at vi er en integrert del av dette (jfr uttalelse fra Rådet for Drammensregionen, vedlegg 4).

Samarbeidsalliansen for Osloregionen og Vestregionssamarbeidet vil begge være viktige arenaer i forhold til å delta i og utvikle videre samarbeidet i Stor-Osloregionen. Som strategisk allianse vil Vestregionssamarbeidet være spesielt viktig så lenge hovedstadsregionen fortsatt er administrativt organisert på en måte som ikke er balansert i forhold til regionens befolkningsmessige og økonomiske tyngdepunkt.

Distriktskommisjonen drøfter i sin rapport styringsmodeller basert på henholdsvis to (stat/kommune) og tre (stat/region/kommune) nivåer. Et flertall i kommisjonen anbefaler et sterkere folkevalgt regionalt nivå som en hovedstrategi i regionalpolitikken. KS har gjennom KOU 2004: 1, "Sterke regioner", utarbeidet et konkret forslag til en ny regionsinndeling i Norge basert på færre og sterkere regioner.

Det er i arbeidsgruppen delte oppfatninger om et direkte folkevalgt regionalt nivå. Dersom et nytt, sterkere, regionalt nivå skal opprettes er det imidlertid enighet om at dette må komme som en konsekvens av at man ønsker at statlige avgjørelser skal flyttes nærmere den enkelte kommune, og at det gjennomføres en betydelig desentralisering av oppgaver og myndighet.

Vedlegg

Trykte vedlegg:

1. Høringsbrev vedr. rapporten "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge (KOU 2004:1).
2. Høringsbrev vedr. "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" (NOU 2004:19).
3. "Kommunestrukturprosjektet – Vestregionen", diskusjonsnotat fra Vestregionssamarbeidet

4. Uttalelse vedtatt av Rådet i Drammensregionen i sak 91/04 "Kommunestrukturprosjektet i kommunenes Sentralforbund", i møte 8.11.04.
5. Bakgrunnsnotat datert 3.11.04, "Alternative kommuneinndelinger og regionstilknytninger for Drammen kommune".
6. "Fakta og vurderinger omkring kommunestrukturen i Buskerud", rapport fra Telemarksforskning datert 29.10.04.
7. Grunnlag for høringsuttalelse, datert 13.12.04, utarbeidet av KS i Buskerud og Telemark
8. Utredning fra Asplan Viak datert 21.12.04
9. Drøftingsnotat, datert 30.12.04, utarbeidet av KS' prosjektgruppe i Buskerud
10. Oversikt over interkommunale selskap i Drammensregionen.

Uttrykte vedlegg:

1. "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge (KOU 2004:1).
2. "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" (NOU 2004:19)